

Az aktív turizmus Magyarországon

A kerékpáros turizmus

A kerékpáros turizmus olyan egy- vagy többnapos szabadidős célú utazás, amelynek során a kerékpározás meghatározó szerepet játszik a látogatás, ill. a vakáció során. A definíció jól jelzi a kerékpáros turizmus lényegét, legfontosabb sajátosságát a turizmus más ágaival szemben: t.i. azt, hogy itt nem csak az út során meglátogatott nevezetességeken van a hangsúly, hanem maga az utazás, a kerékpározás élménye is jelentőséggel bír. A kerékpártúra azonban egészen más, mint egy kerékpárverseny, ahol a versenyző se lát, se hall, kizárólag az adott táv minél gyorsabb teljesítésére törekszik. A túrázó kerékpározik, de nem kizárólag a kerékpározás kedvéért, útnak célja nem a célszalag átszakítása, hanem a szabadban végzett testedzés mellett a környezet szépségeinek élvezete, a célul kitűzött hely látnivalóinak megismerése. Az „aktív turizmus” divatja rohamosan terjed Európában, s ez nem csak „trendi”, hanem komoly szerepe van az egészség megőrzésében, a túrázók testének, izomzatának szinten tartásában, tűrőképességük edzésében, s

ennek a mai számítógép előtt ülő világban egyre nagyobb a jelentősége. A kerékpározás, mint fizikai erőfeszítéssel történő helyváltoztatás illeszkedik az aktív turizmus témakörébe. A kerékpártúrán való részvétel bizonyos testi erő meglétét feltételezi, s az elszántságot a fáradtság, az időjárási viszonyok elviselésére. Ugyanez jelenti a teljesített túra örömet is – a látott szépségeken túl – a jóleső érzés, hogy a magam erejéből jutottam oda, elfáradtam, de teljesítettem. Az edzés a testnek, a sikerélmény a léleknek fontos. A gépkocsival (autóbuszsal) túrázó átrohan a tájon, néha kinéz az ablakon, de inkább csak azt várja, hogy „mikor érünk már oda?”. A kerékpáros nem üvegablakon át nézi a környezetet, hanem benne él. Szabadon éri a friss levegő, zöldebbnek látja a rétet, hívogatóbbnak az erdőt. Van ideje észrevenni az út szélén nőtt virágot, élvezni egy-egy érdekes tájrészlet látképét, s nem utolsósorban olyan helyekre, olyan utakra is eljuthat, ahova más járművel nem tudna.

A kerékpártúrák osztályozása:

1. Az út minősége szerint:

1.1. Országúti túra: A túraútvonal kerékpárúton vagy más járművek által is használt közúton, esetleg magánúton, de mindenképpen szilárd burkolaton halad. Az útvonal tervezésénél figyelemmel kell lenni arra, hogy az egyszámjegyű főútvonalakon általában tilos a kerékpározás, a kétszámjegyű utakon is lehet tilalom vagy időszakos korlátozás. A magánutak használata legtöbbször engedélyhez vagy úthasználati díj megfizetéséhez kötött. Ha nincs kerékpárút, a csekély forgalmú mellékutak jobbakk a kerékpározásra.

1.2. MTB túra: A ma divatos ún. hegyikerékpár (mountain bike) előnye, hogy földutakon, erdei ösvényeken is lehet közlekedni vele, s a puhább áttételekkel rendelkező sebességváltó által meredekebb emelkedők is leküzdhetők. Új dimenzióját nyitotta meg a kerékpározásnak. Szinte akárhova el lehet jutni vele. Túratervezésnél figyelembe kell venni, hogy az erdőben csak az erdőgazdálkodó (esetleg a területileg illetékes nemzeti park igazgatósága) által kijelölt utak használhatók kerékpárral. A nemzeti parkok az utóbbi időben nyitottak a kerékpáros túrázók irányában. 2005-ben országosan több mint 400 kerékpárt vásároltak, ezek a különböző bemutatóhelyeken kikölcsönözhetők. Az egyes területeken a kerékpárral bejárható utak kijelölése folyamatban van. A Bükk és a Duna-Dráva NP területén már vannak kijelölt utak, kaphatók ezeket feltüntető térképek. A két túratípus kombinálható, de a résztvevők kerékpárjai ennek határt szabhatnak. A naponta tervezhető túratávok a résztvevők kora, edzettsége, az út milyensége és a használt kerékpár típusa szerint szervezés szempontjából:

2.1. Csillagtúra: Egy állandó szálláshelyről naponta más-más irányba indulva kerekednek a résztvevők. Szervezésileg egyszerűbb, nincs szükség csomagszállításra. Ideális, ha egy adott térség alaposabb megismerése a cél.

2.2. Vándortúra: A túrázók egy vonal mentén haladnak, az éjszakát mindig más helyen töltik. Jellemzők és népszerűek pl. Ausztriában a folyó menti túraútvonalak, mint a Duna menti, a Dráva, a Mura menti stb. Szervezés szempontjából nehezebb feladat. A nyugatabbról érkező kerékpárosok igényeiknek megfelelő szállodát kívánnak éjszakánként, és elvárják, hogy a csomagjaikat autó vigye utánuk. A hazaiak legtöbbje maga viszi a kerékpárján csomagját, és este saját sátrában alszik.

A magyarországi helyzet

Hazánkban túrázásra alkalmas, összefüggő kerékpárút-hálózat a balatoni bringakörutat és a Fertő tó melletti kerékpárút magyar szakaszát leszámítva jelenleg nincs. A csekély forgalmú mellékutakon azonban szinte mindenhol el lehet jutni. Az alábbi térkép és a hozzá fűzött megjegyzések a kerékpártúrázás szempontjából jellemeznek néhány önkényesen kiemelt területet.

A naponta tervezhető túratávok:

a résztvevők kora, edzettsége, az út milyensége és a használt kerékpár típusa szerint:

Kerékpár	Útminőség	Ált. iskolás	Felnőtt	Nyugdíjas	Sportoló
Kemping, v. egyszerű (kontras) kerékpár	műút	10 km	20 km	15 km	-
MTB vagy City-bike	műút	30 km	60 km	50 km	100 km
	földút	20 km	40 km	30 km	80 km
Országúti (verseny) kp.	műút	40 km	80 km	60 km	150 km

© Cartographia Tk., Bp.

